

SUOMEN ATEENAN-INSTITUUTIN SÄÄTIÖ sr

INSTITUUTIN JA SÄÄTIÖN
TOIMINTAKERTOMUS

2021

Petra Pakkanen Antti Lampinen Tiina Purola

SISÄLLYS

1. Johdanto	1
Säätiön tarkoitus ja instituutti	1
Yhteenveto toiminnasta sekä tutkimus- ja kehitystoiminnan laajuudesta	2
Arvio tulevasta kehityksestä	2
Henkilökunta	2
Kiinteistöt ja toimitilat	3
2. Toiminta	3
Tutkimushankkeet: arkeologia ja kenttätyöt	3
Arakhamitain Agia Paraskevin projekti	3
Photiken projekti	3
Rethymnon Hilly Countryside Archaeological Project (ReHCAP)	3
Meletaia	4
Salamiin saaren Ambelakian arkeologinen yhteistyöprojekti	4
Kolmiulotteisen dokumentoinnin kehittämisohjelma	4
Muut tutkimushankkeet	4
Nahka-hanke	4
Filhellenismi-hanke	4
Ateena 1687–1688: arkisto- ja editointiprojekti	5
Suomalaiset Kreikassa, kreikkalaiset Suomessa-hanke	5
Tieteellinen ja yhteiskunnallinen toiminta: julkaisut, luennot, tapahtumat	5
Julkaisutoiminta	5
Yleisötapahtumat: Kollokviot, seminaarit, luentosarjat ja yleisöluennot	5
Taidetapahtumat	6
Henkilökunnan tieteellinen ja yleistajuinen toiminta	7
Tieteellinen toiminta	7
Opetus, koulutus ja kurssit	9
Pohjoismainen kirjasto	10
Näkyvyys mediassa	10
Suhdeverkostot	12
Yleistä	12
Tiedeinstituutit ja instituuttiverkosto	12
Tukidelegaatio	12
Vierailut Instituutissa	12
3. Talous	13
4. Säätiön hallinto: hallitus ja toiminta	13
5. Lähipiiriselvitys	13

LIITE: Julkaisusarjan vaihtosuhteet

1. Johdanto

Säätiön tarkoitus ja Instituutti

Suomen Ateenan-instituutti (jatkossa instituutti) on Suomen Ateenan-instituutin säätiön (jatkossa säätiö) ylläpitämä tiedeinstituutti, jonka toimintaperiaate on todettu säätiön säännöissä: ”Säätiön tarkoituksena on tukea ja edistää tieteellistä Kreikkaan liittyvää tutkimusta sekä taiteita. Säätiö toteuttaa tarkoitustaan perustamalla ja ylläpitämällä Suomen Ateenan-instituuttia näin edistäen Kreikassa suoritettavaa tieteellistä ja taiteellista työtä.” Tämä toimintakertomus on säätiön ja instituutin yhteinen, koska säätiön tehtävänä on instituutin ylläpito. Säätiön hallinto on kerrottu luvussa 4.

Yhteenveto toiminnasta ja tutkimus- ja kehitystoiminnan laajuudesta

Suomen Ateenan-instituutin tieteellinen toiminta kattaa Kreikkaan liittyvän tutkimuksen esihistoriasta nykypäivään. Kreikassa toimivan tieteellisen instituutin perustoimintaan kuuluvat arkeologiset kenttätyöprojektit. Kullakin instituutilla on oikeus yhteensä kuuteen arkeologiseen projektiin Kreikasta. Näistä korkeintaan kolme voi olla omia projekteja, muutoin niiden on oltava yhteistyöprojekteja kreikkalaisen arkeologisen hallinnon paikallisyksiköiden (eforiat) kanssa.

Covid-19-pandemia vaikutti edelleen voimakkaasti vuoden 2021 toimintaan. Se rajoitti liikkumista ja matkustamista Kreikasta ja Kreikkaan, mutta toisaalta se teki välttämättömäksi uudistaa kokonaisuudessaan instituutin yleisötilaisuuksiin liittyvät toimintatavat, laajentaa tarjotun opetuksen kanavia myös verkkoympäristöön ja mahdollistaa sekä kansalliset että kansainväliset kokousjärjestelyt online-ympäristössä. Instituuttiin hankittiin tähän tarvittava välineistö ja nauhoitusteknologia sekä ääni- ja kuvamateriaalin editointialustat, perustettiin zoom-tili, YouTube-kanava ja uudistettiin viestintää yleisötilaisuuksista. Niitä pystyttiin järjestämään varsin runsaasti (yhteensä 14 luentoa yleisöluentoa).

Vuoden alkupuoliskolla esitelmätilaisuudet toteutettiin kokonaan verkossa ja vuoden loppupuolella osa niistä järjestettiin paikallisten rajoitusten puitteissa hybridimuotoisina. Heinäkuussa onnistuttiin järjestämään kuitenkin tieteen ja taiteen välimaastoon sijoittuva antiikin draaman resitaatio-performanssi ja keskustelu livetilaisuutena osana *Aristophanes Now!*-luentosarjaa (kts. s. 6-7). Online-tilaisuuksia varten hankitun teknologian ja tallentamiseen liittyvän infrastruktuurin luomisen tarkoitus on jäädä ainakin osittain pysyväksi osaksi instituutissa järjestettävää toimintaa, sen levittämistä ja siitä viestittämistä laajalle yleisölle. Tämä palvelee huomattavasti instituutissa tehtävän tutkimuksen ja kulttuurityön tavoitettavuutta ja näkyvyyttä.

Instituutilla on neljä varsinaista käynnissä olevaa arkeologista kenttätyöprojektia sekä kehittämishanke (3D-projekti). Vuonna 2020 pystyttiin suorittamaan varsinaista kenttätyötä kahdessa projektissa. Tämän lisäksi lanseerattiin uusi arkeologinen projekti, Meletaia Archaeological Programme (MELAP). Se on yhteistyöprojekti Lamian arkeologisen eforian kanssa (kts. s. 4) Thessaliassa antiikin aikana hyvin tunnetun, mutta arkeologisesti aiemmin lähes täysin tutkimattoman kaupunkin (*polis*) arkeologiseksi kartoittamiseksi. Viisivuotiskauden lupahakemus Kreikan arkeologiselle hallinnolle jätettiin käsittelyyn marraskuussa. Uusia pitkäkestoisia tutkimushankkeita, antiikin Kreikan nahanvalmistukseen ja nahkaan sekä filhellenismiin liittyvät hankkeet edistyivät suunnitelmien mukaisesti, joskin osa tilaisuuksista jouduttiin rajoitusten vuoksi siirtämään vuoteen 2022. Niiden kohdalla tehtiin yhteistyötä alan oppilaitosten ja asiantuntijoiden kanssa Suomessa ja Kreikassa.

Instituutin perinteinen antiikitutkimuksen johdantokurssi järjestettiin syys-lokakuussa tuolloin voimassa olleiden covid-rajoitusten puitteissa, ja loka-marraskuussa järjestettiin uusi, sekä verkossa että kenttäkurssina toteutettu kurssi ’Kypros kulttuurien kohtauspaikkana’.

Vaikka kulttuuritoiminta kärsi niin ikään pandemiasta, onnistuimme silti Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituuttien TelepART-liikkuvuusohjelman puitteissa tukemaan kahta taidetapahtumaa (kts. s. 6).

Instituutin asuntolassa Koroneos-talossa oli pandemian vuoksi varsin rajoitetusti vierailijoita (lukuunottamatta johdantokurssin aikaa syksyllä). Hiljaista aikaa käytettiin hyväksi asuntolan laajan pintaremontin ja kauan kaivattujen rakenteellisten kohennusten sekä sisustuksen ajanmukaistamisen tekemiseen. Korona-tilanteesta huolimatta instituutin johtajan asuntona ja edustustilana käytetyssä kiinteistössä onnistuttiin järjestämään varsin mittava määrä myös edustustilaisuuksia.

Henkilökunta suoritti vuoden aikana tutkimustyötään, piti esitelmiä, kirjoitti vertaisarvioituja ja yleis-tajuisia artikkeleita ja kirja-arvosteluita, opetti opiskelijakursseilla sekä suoritti käännöstyötä. Hankaloituneista olosuhteista huolimatta instituutti järjesti vuoden 2021 aikana toimivan, uudenlaisen ja monipuolisen ohjelman niin paikan päällä kuin myös verkossa. Verkossa tapahtunut opetus ja yleisötilaisuudet lisäsivät huomattavasti yleisöä ja toivat mukanaan myös konkreettisen mahdollisuuden tiivistää käytännön yhteistyötä muiden tiede- ja kulttuuri-instituuttien kanssa. Tästä oli tuloksena mm. aktiivinen osallistuminen ja näkyvyys Tutkitun Tiedon Teemavuoden 2021 tapahtumien järjestelyssä ja toteutuksessa etenkin yhteistyössä instituuttiverkoston (SKTI) kanssa, onnistunut uusi kurssi jatko-opintovaiheen opiskelijoille yhteistyössä Suomen Rooman (IRF), Lähi-idän (FIME) ja Ateenan tiedeinstituuttien kesken sekä runsaasti yleisöä kerännyt päivän mittainen käännösseminaari yhdessä Suomen Rooman-instituutin kanssa (kts. s. 5).

Arvio tulevasta kehityksestä

Instituutin tulevaisuuteen vaikuttavat tieteen toimintakenttää vaikeuttava rahoituksen epävarmuus ja instituutin edustamien tieteenalojen osin synkät näkymät varsinkin kotimaisessa yliopistokentässä. Tämä ei kuitenkaan tarkoita synkkyyttä toiminnan dynaamisuuden ja luovuuden suhteen: katsomme uuden tilanteen velvoittavan meitä uudistumaan kunnioittaen myös aiemmin luotuja perusrakenteita. Arkeologiset kenttätyöt ovat jatkossakin tärkeällä sijalla. Niissä kehitetään teknologian käyttöä ja painotetaan koulutusta. Muita tutkimushankkeita (nahka-projekti ja filhellenismi) edistetään tiivistämällä verkostoitumista ja järjestämällä tieteellisiä tapaamisia yleisötilaisuuksineen.

Kreikan kielen hyvän tason osaajien määrän turvaaminen Suomessa on instituutin näkökulmasta tärkeää, ja tätä tavoitetta tuetaan tarjoamalla kielikursseja harjoittelijoille ja mm. tukemalla taloudellisesti kieliohjelmiin stipendillä tulevien opiskelijoiden asumista asuntolassa. Avoimen tieteen periaatteita edistetään konkreettisin teoin vähitellen ja suunnitelmallisesti sekä tutkimusaineistoissa että julkaisuissa. Tutkimusaineistoille, mukaanlukien uuden Meletaia-projektin arkeologinen aineisto, otetaan käyttöön tarkoitukseen sopiva digitaalinen tallennusratkaisu projektin alusta alkaen. Instituutti on suunnitellut myös uuden elektronisen julkaisusarjan (*Grifos*), jota levitetään avoimessa digitaalisessa julkaisu-ympäristössä ja joka tulee tarjoamaan tutkimustuloksia antiikintutkimuksen lisäksi myös laajemmalti koskien Kreikkaa ja sen menneisyyttä sekä nykypäivää. Vuoden 2021 aikana alkanutta konkreettista yhteistyötä Suomen Välimeren piirissä toimivien tiedeinstituuttien kanssa jatketaan. Yhteistyötä jatketaan niin ikään viestinnässä, tutkimuksessa, opetuksessa ja kulttuuritoiminnassa muiden kotimaisten ja ulkomaisten tutkimuslaitosten sekä muiden toimijoiden kanssa. Suomen ulkomailla toimivien tiede- ja kulttuuri-instituuttien verkosto on tässäkin tärkeä. Tieteen yleistajuis-taminen ja yhteiskunnalliseen keskusteluun osallistuminen instituutin edustamien tieteenalojen näkökulmas-ta toteutui jo vuoden 2021 aikana. Vuorovaikutusta tieteen ja taiteen tekijöiden välillä pyritään edistämään poikkitieteellisissä, tieteen ja taiteen rajoja yhdistävissä hankkeissa ja myös residenssitoimintaa kehittämällä. Varainhankintaa kehitetään edelleen varautuen kiristyvään taloustilanteeseen.

Henkilökunta

Säätiössä työskenteli vuonna 2021 yhdeksän työntekijää, joista kahdeksan työskenteli Ateenassa (5,5 henkilötyövuotta) ja yksi Helsingissä (0,5 henkilötyövuotta). Johtajana aloitti 1.1.2021 FT Petra Pakkanen ja tutkijaopettajana jatkoi FT Antti Lampinen. Instituutin käytännön yleishallinnosta vastasivat entiseen tapaan BA María Martzoukou toimistonhoitajana ja BA María Gourdouba tutkimus- ja toimistoapulaisena. Instituutin rakennusten kiinteistöhoitajana jatkoi Joakim Stavropoulos, Koroneos-talon toimistonhoitajana Leena Katsantoni ja kiinteistöjen siivoajana Kamila Kiriakis. Suomessa säätiön asiamiehen tehtävää hoiti 28.2.2021 saakka FT Manna Satama ja FL Tiina Purola aloitti tehtävässä 1.3.2021. Instituutissa työskenteli vuoden 2020 aikana kolme korkeakouluharjoittelijaa (yhteensä 10 kk): Katariina Lipsanen (Turun yliopisto, EDUFI-harjoittelu) tam-mikuu Helsingissä; Petri Lahtinen (Helsingin yliopisto, EDUFI-harjoittelu) maaliskuu ja Miika Remahl (Joensuun yliopisto, EDUFI-harjoittelu) loka-joulukuu. EDUFI-harjoittelijoista instituutin kustantamalle nykykreikan alkeiskurssille Ateenassa osallistui Miika Remahl. Vieraillevana instituuttiin sijoitettuna tutkijana toimi Fil.Dr. Frederick Whitting Centre for Nordic Studies-apurahan turvin toukokuusta marraskuuhun; hän asui instituutin vierashuoneistossa touko-kesäkuussa ja sen jälkeen Koroneos-talon asuntolassa.

Henkilöstön hyvinvointiin pandemian aikana kiinnitettiin huomiota. Intituutissa järjestettiin tilaisuuksia henkilökunnalle rajoitusten niin salliessa; juhlistimme yhdessä mm. pääsiäistä, instituutin vuosijuhlaa, juhannusta ja pikkujoulua johtajan residenssissä, instituutin puutarhassa tai paikallisissa tavernoissa.

Kiinteistöt ja toimitilat

Kaikkia kiinteistöjä huollettiin etenkin pandemian aiheuttaman vierailuita estäneen hiljaisen jakson aikana: Koroneos-talon asuntolassa tehtiin laaja pintaremontti helmi-huhtikuussa, minkä lisäksi kesällä asennettiin pysyvät kyyhkysiä torjuvat verkot ulkorakenteisiin; instituutin toimitiloissa Zitrou 16:ssa tehtiin sisätilojen pintaremontti ja ajanmukaistettiin sisustusta helmi-maaliskuussa, ja johtajan residenssin sisätilat maalattiin tammikuussa. Kesään 2021 saakka asuntolassa ei juurikaan ollut asukkaita, mutta loppukesästä alkaen asukkaita on ollut, joskin tavallista vähemmän. Asuntolassa majoittui vuonna 2021 kaikkiaan 62 asukasta, joista taiteilija- ja kirjailijaresidensseihin valittuja taiteilijoita oli viisi.

Ateenassa Säätiöllä on käytössä Koneen Säätiön omistama kiinteistö (Kariatidon 18) Instituutin johtajan asuntona ja edustustilana. Vuoden 2021 aikana kiinteistössä onnistuttiin järjestämään edustustilauksia ja tutkijatapaamisia, siellä kehitettiin mm. filhellenismi-projektin ydinryhmä, 'ritual efficacy'- tutkijaryhmä, suur-lähettiläspariskunta, tukidelegaatio, ja järjestettiin sekä Suomen että Ruotsin-instituuttien opiskelijakurssien yhteinen päättäjätapaaminen, minkä lisäksi säätiön hallitus kokoontui tiloissa syyskokousta varten. Kiinteistön käyttöoikeussopimus on voimassa vuoteen 2023 saakka. Helsingissä Säätiö on vuokrannut toimistohuoneen Wihurin rahaston kiinteistöstä (Kallioliinantie 4) Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituutit ry:n alivuokralaisena.

Zitrou 16

Ioannou Soutsou 25

Karyatidon 18

2. Toiminta

Tutkimushankkeet: arkeologiset kenttätyöprojektit

Arakhamitain Agia Paraskevin projekti

Vuonna 2020 Arakhamitai-projektissa ei järjestetty kenttätyökautta covid-19-pandemian vuoksi. Sen sijaan materiaalin tutkimusta jatkettiin ja panostettiin löytöjen konservointiin.

Photiken projekti

Vuonna 2019 aloitettiin uusi Thesprotia Expedition -hankkeen jatko projekti, jonka kohteena on miltei täysin tuntematon Photiken roomalainen kolonia ja myöhäisempi piispainistuin. Photiken projekti järjestetään yhteistyössä Thesprotian arkeologisen eforian kanssa, hankkeen johtajina toimivat Björn Forsén ja Ioannis Chouliaras. Vuonna 2021 tehtiin kaivauksia viiden viikon aikana suuren, olettavasti julkisen rakennuksen alueella ja tämän lisäksi viikon verran geofysikaalisia mittauksia entisen kaupungin alueella. Kaivauksiin osallistui suomalaisia ja kreikkalaisia tutkijoita/opiskelijoita, eforian työntekijöitä sekä paikallisia työmiehiä, yhteensä enimmillään 15 henkilöä. Geofysikaaliseen mittausryhmään kuului visi henkilöä Nikos Papadopoulosin (FORTH, Kreetan yliopisto) johdolla. Vuoden 2021 kaivauksissa löytyi roomalaisaikaisten rakennusten ja hautojen jäännöksiä. Tärkein arkkitehtoninen jäännös on toiselle vuosisadalle jKr. ajoitettu huone, johon kuului hyvin säilynyt lattialämmitysjärjestelmä (hypokausti). Kaivauksen varhaisimmat löydöt ajoittuvat jopa kolmannelle vuosisadalle eKr. ja siten osoittavat, että paikalla on sijainnut hellenistinen asuinpaikka ennen roomalaisen siirtokunnan perustamista Augustuksen aikana. Mielenkiintoisin löytö on sarja kattotiilileimoja ensimmäiseltä vuosisadalta eKr., joissa mainitaan nimeltä Quintus Lucienus.

Photike: Ilmakuva kaivausalueesta

Kyse on tunnetusta roomalaisesta senaattorista, johon esimerkiksi Varro *De re rustica*-teoksessa viittaa eräänä varhaisimmista roomalaisista suurtilaomistajista Epiruksessa. Tämä on ensimmäinen Quintus Lucienukseen viittaava Epiruksesta löytynyt piirtokirjoitus.

Rethymnon Hilly Countryside Archaeological Project (ReHCAP)

Tämä on monitieteellinen, Suomen Ateenan-instituutin ja Roomassa toimivan Consiglio Nazionale delle Ricerche:n (CNR-ISMA) vuonna 2019 aloitettu viisivuotinen yhteishanke. Projektin johtajina toimivat Björn Forsén ja Anna Lucia d'Agata. Tarkoituksena on tutkia noin 40 neliökilometrin suuruista aluetta Rethymnon lounaispuolella. Alueesta kartoitetaan myös kaikki olemassa olevat kirjalliset lähteet. Covid-19 pandemiasta johtuen hankkeen kahden viikon mittainen kenttäkausi vuonna 2021 pystyttiin järjestämään vasta marraskuussa. Kenttätöihin osallistui viisi italialaista tutkijaa/opiskelijaa sekä viisi instituuttia edustanutta henkilöä. Tällä kertaa suoritettiin ainoastaan pintainventointi keskittyen vuonna 2019 löydettyyn laajan uuden palatsikauden (n. 1750-1450 eKr.) aikaisen hallintokeskuksen ympäristöön. Kauden aikana löydettiin yllättäen toinen suuren uuden palatsikauden aikainen kohde, josta myös kerättiin jonkin verran myöhäisminolaista LM III-keramiikkaa. Minolaisten löytöjen lisäksi paikallistettiin kaksi myöhäisroomalaista/varhaisbysanttilaista asuinpaikkaa (4.-8.

vuosisata jKr.) sekä suuren keskiaikaisen kylän jäännökset edelleen pystyssä olevan pienen kirkon ympärillä. Dokumentoinnin kohteena oli myös venetsialais-/osmanialainen vesijohto.

Meletaia

Meletaia oli antiikissa hyvin tunnettu kaupunki strategisesti ja taloudellisesti tärkeällä paikalla Thessalian tasangon etelälaidalla. Arkeologisesti sitä ei ole aiemmin systemaattisesti tutkittu. Uusi tutkimusprojekti tapahtuu yhteistyössä Lamian eforian kanssa sen johtajan Eftimia Karantzalin ja Petra Pakkasen johtamana yhteistyöhankkeena. Eforia on halukas pitkäaikaiseen yhteistyöhön hankkeen puitteissa. Kaupungin alueelta ja sen lähiympäristössä (noin 80 ha) on jäänteitä kaupunginmuurista ja mahdollisesta parannuspyhäkkönä (asklepieion?) toimineesta kulttipaikasta; siellä on myös oletettu teatteri sekä hautapaikkoja antiikin eri aikakausilta. Meletaiaissa voidaan tutkia taloudellisesti merkittävän alueen urbanisaatiota arkaaiselta kaudelta ainakin varhaiselle roomalaiskaudelle kokonaisen kaupungin ja sitä ympäröivän maaseudun kautta. Viisivuotiskauden tutkimussuunnitelmaan kuuluu vuosittaisia inventointi- ja prospektointikampanjoita, joiden lisäksi suoritetaan pienimuotoisia kaivauksia alueilla, jotka osoittautuvat relevanteiksi kaivauskohteiksi.

Meletaia: Kaupunginmuurin näkyvissä olevia jäänteitä Meletaian akropoliilla

Salamiin saaren Ambelakian arkeologinen yhteistyöprojekti (Jari Pakkanen)

Vuonna 2021 Salamiin saaren Ambelakian projektissa ei järjestetty kenttätyökautta.

Kolmiulotteisen dokumentoinnin kehittämisohjelma ja jatkokoulutus

Instituutti aloitti 3D-dokumentoinnin kehittämisohjelman tukidelegaation lahjoituksen turvin vuonna 2014. Vuonna 2021 ohjelmaa ei pystytty toteuttamaan covid-19-pandemian takia, mutta uusi kenttäkausi Sisiilian Naxoksessa on sovittu helmikuulle 2022.

Muut tutkimushankkeet

Nahka-hanke

Nahanvalmistusta ja nahkaa antiikissa kartoitettavaa hanketta edistettiin etenkin tutkijaverkoston laajentamisella ja kontaktien luomisella. Vuodelle 2021 suunnitellut live-tilaisuudet, kuten parkitseminen-demonstratio, jouduttiin siirtämään pandemian vuoksi vuoteen 2022. Tuuli Kasso piti esitelmän sekä Suomen että Ruotsin instituutin opiskelijakursseille 19.9. nahkaan liittyvästä laboratorioarkeologiasta 'Archaeological Science – A Short Introduction' ja aloitti Petra Pakkasen kanssa Kreikassa olevan arkeologisen nahkamateriaalin tutkimusta. Hänen matkakustannuksensa Ateenaan katettiin osoittain TelepART Tiede- rahoituksen turvin. Petra Pakkanen osallistui kesäkuussa (3.–7.6.) Viron Taideakatemian *Nahakunst*-laitoksen järjestämään nahanparkitsemisskursiin ja järjesti joulukuussa Amfissassa yhteistyösuhteen paikallisen perinteisesti nahkaa parkitsevan parkitsemon kanssa hankkeen jatkosuunnitelmia varten.

Filhellenismi-hanke

Vuosi 2021 oli Kreikassa juhlavuosi maan vapaussodan alkamisen 200-vuotisjuhlallisuuksineen. Filhellenismi aiheena oli siis äärimmäisen ajankohtainen ja laajalti esillä Kreikassa vuoden 2021 aikana myös akateemisena teemana. Pandemian vuoksi suunniteltu suuri kansainvälinen konferenssi jouduttiin jakamaan useampiin erillisiin osiin. Niiden keskeisenä teemana oli Kreikan tukeminen ja vapaussodan aiheuttama kulttuuripoliittinen liikehdintä Venäjällä ja venäläisessä kulttuuripiirissä (mukaanlukien Baltian alue, johon Suomikin tuolloin kuului). 'Itäiseen filhellenismiin' keskittyvä tutkijaryhmä tapasi Petra Pakkasen johdolla säännöllisesti etenkin online-tapaamisissa vuoden aikana ja loppuvuodesta onnistuttiin järjestämään myös Kreikassa vaikuttaville jäsenille live-tapaamisia. Joulukuussa järjestettiin hybriditilaisuus, jossa venäjän filhellenismiä käsiteltyä Ada Diallan (kts. s. 6) pitämää luentoa seurasi Petra Pakkasen moderoima paneelikeskustelu viiden asiantuntijan kesken. Filhellenismi-hankkeeseen lukeutuva julkaisuhanke, aiemmin julkaisemattoman nimettömänä vuonna

1821 ilmestyneen filhellenistisen pamfletin julkaisu ja kommentaari saatiin valmiiksi vuoden aikana ja työ on ehdotettu julkaistavaksi instituutin mahdollisessa uudessa elektronisessa julkaisusarjassa. Petra Pakkasen pohjoismaista filhellenismistä käsittelevän monografian kreikkannos aloitettiin vuoden aikana Parisinou-kustantamon toimesta.

Ateena 1687–1688: Arkisto- ja editointiprojekti

Vuonna 2021 vuodelta 2020 siirrettyä arkistotutkimukseen tarkoitettua rahoitusta ei pystytty käyttämään covid-19-pandemian vaikeutuessa vuoden lopussa, mutta sen sijaan projektiin kuuluva käännoistyö pystyttiin toteuttamaan rahoituksen turvin.

Suomalaiset Kreikassa, kreikkalaiset Suomessa -hanke

Hankkeessa perehdytään suomalaisiin, jotka ovat kirjoittaneet ja julkaisseet Kreikkaan suuntautuneista matkoistaan 1800-luvun puolivälistä alkaen, sekä kreikkalaisiin, jotka ovat kirjoittaneet kokemuksistaan Suomesta. Huhtikuussa 2021 julkaistiin Björn Forsénin ja Maria Martzoukoun editoima, suomalaisten vapaaehtoisten, lääkäreiden ja toimittajien kuvauksia sodanaikaisesta Kreikasta käsittelevä teos "...Ψέμα κι απάτη...". Φινλανδοί στον ελληνoturκικό πόλεμο του 1897, εκδόσεις Ασίνη, Athens. ("...Valetta ja petosta...". *Suomalaisten kokemuksia Kreikan ja Turkin välisestä sodasta 1897*, Asini, Ateena).

Tieteellinen ja yhteiskunnallinen toiminta: julkaisut, luennot, tapahtumat

Julkaisutoiminta

Instituutin tieteellisen monografiasarjan, *Papers and Monographs of the Finnish Institute (PMFIA)*, julkaisutoimikuntaan kuuluivat Petra Pakkanen, Jari Pakkanen, Renja Suominen-Kokkonen, Vesa Vahtikari ja uusi jäsenenä Antti Lampinen, Marja Vierros ja Tiina Purola. Ulkomaalaisina jäsenenä ovat Torsten Mattern (Trier), Olga Palagia (Ateena) ja Giovanni Salmeri (Pisa). Julkaisutoimikunta kokoontui 8.4. Julkaisusarjan vaihtoluettelo on toimintakertomuksen liitteenä. Vuoden 2021 aikana instituutin PMFIA -julkaisusarjan uudempien volyymien digitoimista edistettiin ja sitä jatketaan vielä vuoden 2022 aikana. Vuoden aikana aloitettiin instituutin uuden elektronisen julkaisusarjan suunnittelu. Asia on edennyt hallituskäsittelyyn vuoden 2022 alussa.

Huhtikuussa 2021 julkaistiin Björn Forsénin ja Maria Martzoukoun editoima "...Ψέμα κι απάτη...". Φινλανδοί στον ελληνoturκικό πόλεμο του 1897, εκδόσεις Ασίνη, Athens. ("...Valetta ja petosta...". *Suomalaisten kokemuksia Kreikan ja Turkin välisestä sodasta 1897*, Asini, Ateena).

Yleisötapahtumat: Kollokviot, seminaarit, luentosarjat ja yleisöluennot

Koska vuonna 2021 instituutin tieteellinen toiminta oli suurimmaksi osaksi suunnattu laajalle yleisölle verkon välityksellä, voidaan kaikki järjestetyt tapahtumat lukea yleisötapahtumiksi. Instituutti järjesti yksin tai yhteistyössä muiden instituutioiden kanssa 12 yleisötapahtumaa, joihin kuului yhteensä 14 yleisöluentoa. Näistä 7 oli verkkotapahtumia, 4 hybridimuotoista tilaisuutta ja 2 'live'-tilaisuutta. Instituutti osallistui myös kolmannen Mainalos-juoksun järjestämiseen Arkadiassa 17.10. Tilaisuuksien kielet olivat englanti, suomi ja kreikka. Kolmeen näistä liittyi vastaanotto paikalla olleelle yleisölle tai puhujille. Suurin osa tilaisuuksista tallennettiin, ja ne ovat katsottavissa editoituna ja tekstitettyinä instituutin YouTube-kanavalla.

Gary Pillai: Aristophanes Hits Different 7.7.21

Lectures in Honour of Robin Hägg 4. and 5.11.21

Verkossa järjestettyjen tai tavoitettavissa olleiden 12 yleisöluennon yhteenlaskettu katsojamäärä YouTube-katsoiskerrat mukaan lukien on 1 192 katsojaa (lukujen päivämäärä 16.2.2022). Tapahtumat on listattu alla aikajärjestyksessä.

Annual Meeting of the Finnish Institute at Athens 20.5. (online-tilaisuus, 174 henkilöä, YouTubessa 76). Suurlähettiläs Jari Gustafssonin tervehdyssojen jälkeen Petra Pakkanen antoi raportin 'Activities of the Finnish Institute at Athens 2020'. Vuosijuhlaesitelmän piti prof. John Papadopoulos (Cotsen Institute, UCLA) otsikolla 'Framing Victory: Salamis, the Athenian Acropolis and the Agora'.

Antiikkia suomeksi – kaikille! Antiikin tekstien käännösseminaari 21.5. (online-tilaisuus, 95 henkilöä) oli päivän mittainen seminaari, jossa pidettiin 2 luentoa, 7 antiikin tekstien kääntäjää esitteli työtään, ja yleisö keskusteli valitsemistaan aiheista pienryhmissä. Tilaisuus päättyi kolmen asiantuntijan (Leena Kaakinen, Gaudeamus; Kalle Korhonen, Koneen Säätiö; Aulikki Vuola, Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto ry) päätöspaneeliin, jota moderoi Petra Pakkanen. Luennot olivat seuraavat:

Maarit Kaimio: 'In memoriam Marja Itkonen-Kaila 1935–2021'

Sari Kivistö: 'Antiikkia murtaen: lyriikan varhaisia suomennoksia'

Aristophanes Now! -luento- ja tapahtumasarja 23.6.–21.7. keskittyi Aristofaneen komedioiden ajan-kohtaisuuteen neljän suomalaisen asiantuntijan pitämässä verkkoluennossa. Verkkoluentojen lisäksi tapahtumakokonaisuuteen kuului yksi 'live-tilaisuus', näyttelijä Gary Pillain Aristofaneen 'Ritarien' otteiden resitaali-performanssi ja sitä seurannut yleisökeskustelu Suomen Ateenan -instituutin puutarhassa. Osa jaksoista on editoitu ja tekstitetty YouTubeen; seuraajia ja katsojia tähän mennessä 325, live-tilaisuudessa 30 live-osallistujaa. Luentosarjan sisältö oli seuraava:

Antti Lampinen: 'Do you still fear the Scythian?' Race and Ethnicity in Aristophanes 23.6.

Vesa Vahtikari: Let's talk about sex 30.6.

Petra Pakkanen: Stinking Politics: Aristophanes and *polis*-affairs 14.7.

Tua Korhonen: 'I am a bird': Animals, Animality, and Aristophanes 21.7.

Beyond Populism -verkkoluentosarjan Ateenan-instituutin osuus 21.9. (online-tilaisuus, 62 henkilöä, ei vielä YouTubessa). Petra Pakkanen esitelmöi aiheesta 'Filhellenismi, 'Kreikan ystävyys' ja nationalistinen vapausaate', Luennon jälkeen Pakkanen keskusteli filhellenismin käsitteestä historian tutkija ja Ateenan Akatemian jäsen George Kalpadakiksen kanssa.

Lectures in Honour of Robin Hägg -luennot 4.–5.11. (hybriditilaisuudet, yhteensä 290 kuulijaa ja seuraajaa) olivat kahden päivän mittainen, professori Robin Häggin kunniaksi perustetun uuden luentosarjan lanseeraus, joka järjestettiin yhdessä Ruotsin Ateenan-instituutin kanssa. Prof. James C. Wright (Bryn Mawr) esitelmöi otsikoilla 'Discovering Mainland Architectural Tradition' (4.11.) ja 'Monumentality as an Expression of Foreign Legitimation' (5.11.).

Johannes Sundwall -luento 15.11. Dr. Frederick Whitling, (hybriditilaisuus, 60 kuulijaa) "'Greek Genius in Roman Body': Johannes Sundwall, 'the Grand Old Man of Classical Research in Finland' and 'the Great Minoan Riddle'".

Russian Philhellenism: Inventing Greece, Reinventing Europe 9.12. (hybridi-tilaisuus, 40 kuulijaa). Luennon piti prof. Ada Dialla (European History, School of Fine Arts, Athens) ja sitä seurasi Petra Pakkanen moderoima paneelikeskustelu slaavilaisesta filhellenismistä; keskustelijoina Drs. Elizabeth Fowden (Cambridge), George Kalpadakis (Ateena) ja Mogens Pelt (Köpenhamina/Ateena).

Through the eyes of the Travellers from the North (live-tilaisuus) oli Pohjoismaiden instituuttien ja suurlähetystöjen yhdessä järjestämä näyttely, jonka kiertomatkan ensimmäinen etappi oli Ateenan-instituutin vastuulla. Näyttely toteutettiin Amfissan kaupungin näyttelytiloihin 21.12.2021–9.1.2022. Avajais-tilaisuudessa Petra Pakkanen piti avajaispuheen ja Maria Martzoukou luki otteen kääntämästään Onni Okkosen matkakuvauksesta.

Taidetapahtumat TelepArt taide -ja tiede

Vuoden 2021 aikana instituutti otti osaa TelepART-liikkumistukiohjelmaan tieteen tekijöille ja esittäville taiteilijoille sekä tieteen että taiteen puolella. Kaikkiaan hakemuksia tuli viisi, joista kolme hyväksyttiin asiantuntija-arviointien perusteella: yksi tieteen ja kaksi taiteen puolelle. Maksetut liikkuvuuset olivat kokonaisuudeltaan 1 696,26 €.

Walter Götschin ja Eirini Tiniakoun (Creative Application Group & The Hermitage Sykaminea) performatiivinen taideprojekti Lesboksen saarella (23.8.–6.9.) tuotti videotaidetta ja tavoitti n. 60 henkeä lukuunottamatta sosiaalista mediaa.

Antti-Juhani Manninen osallistui saamallaan rahoituksella BEDS.athens -projektiin, joka koostui kaikkiaan seitsemästä esityksestä (5 performanssia ja 2 keskustelutilaisuutta) eri puolilla Ateenaa 27.9.–5.10. yhteistyössä muiden kansainvälisten performanssitaitelijoiden kanssa; tapahtuman järjestäjänä olivat Lucia Bricco ja Iulia Ghiță. Yleisömäärä oli yhteensä 280 katsojaa.

Tuuli Kasson (Köpenhaminan yliopisto) saama TelepART Tiede -rahoitus mahdollisti hänen workshop-osallistumisensa Suomen Ateenan-instituutissa toteutettuun Nahka-hankkeeseen liittyvään projektitapaamiseen. Kasso piti myös luennon tuolloin käynnissä olleelle johdantokurssille.

Henkilökunnan tieteellinen ja yleistajuinen toiminta

Henkilökunta on julkaissut tutkimus- ja käännöstyötään sekä instituutin omissa että ulkopuolisten julkaisijoiden julkaisukanavissa, pitänyt esitelmää ja esityksiä erikoisaloihinsa liittyen sekä esitellyt instituutin toimintaan liittyviä hankkeitaan ja tutkimusaiheita vuoden 2021 aikana erityisesti online-kanavien kautta. Alla luettelo tästä toiminnasta jaettuna seuraaviin osa-alueisiin: 1) Tieteelliset julkaisut ja kirja-arvostelut/review-artikkelit 2) Tieteelliset esitelmät ja moderoinnit 3) Vertaisarvioinnit 4) Instituutin toiminnan esittelyt 5) Erikoisasiantuntijan kommenttipuheenvuorot 6) Käännökset.

Tieteellinen toiminta

Tieteelliset julkaisut ja kirja-arvostelut/review-artikkelit:

Pakkanen, Petra

'Beyond Skin-deep: Considering the pig in ancient Greece through the particularities of its skin', *Kernos. Revue internationale et pluridisciplinaire de religion grecque antique*, 123–158. <https://doi.org/10.4000/kernos.3870>

Pakkanen, Petra

Kirja-arvostelu/review: *Natur – Mythos – Religion im Antiken Griechenland*, Hrg. Tanja S. Sheer (Postdamer altertumswissenschaftliche Beiträge 67, Franz Steiner Verlag, Stuttgart 2019, Arctos (2021).

Lampinen, Antti

'Ethnic' Divination in Roman Imperial Literature', teoksessa *Divination and Knowledge in Greco-Roman Antiquity*, ed. Crystal Addey, Routledge, Abingdon, 218–47.

Lampinen, Antti

'A Merchant-Geographer's Identity? Networks, Knowledge and Religious Affinity in the Expositio totius mundi et gentium', teoksessa *Religious Identities in Antiquity and the Early Middle Ages. Walking Together & Parting Ways*, eds. Ilkka Lindstedt, Nina Nikki ja Riikka Tuori [Studies on the Children of Abraham series], Brill, Leiden, 16–40.

Lampinen, Antti

'Etnografinen kirjoittaminen Bysantissa', teoksessa *Tuhannen vuoden kirjavuori: Kirjallisia näkökulmia Bysantin kulttuuriin*, toimittaneet Pia Houni ja Kalle Knaapi [Acta Byzantina Fennica, Supplementa 1], 125–63.

Lampinen, Antti

'Breaching the Alps: The Roman Idea of the 'Wall of Italy' from the Republic to the Augustan Era', julkaisussa *History in Flux* 3.3, 7–28.

Lampinen, Antti

'Review/Discussion "Approaches to Ancient Ethnographic Topoi", on Der ethnographische Topos in der Alten Geschichte: Annäherungen an ein omnipräsentes Phänomen, ed. Michael Zerjadtke, Franz Steiner Verlag 2020', julkaisussa *Histos* 15, 41–52.

Tieteelliset esitelmät ja moderoinnit:

Pakkanen, Petra & Patera, Ioanna

Pakkanen, Petra & Patera, Ioanna: 'Search for Continuity and Tradition: Sacred Space in Ancient Greek Religion', Augsburg, Altertumswissenschaftliches Kolloquium, guest-lecture, 1 June 2021

Pakkanen, Petra

Stinking Politics: Aristophanes and *polis*-affairs, esitelmä *Aristophanes Now!* -luentosarjassa 14.7.

Pakkanen, Petra

Filhellenismi 'Fihellenismi, 'Kreikan ystävyys' ja nationalistinen vapausaate', esitelmä *Beyond Populism* -verkkoluentosarjassa. Luennon jälkeen Pakkanen haastatteli filhellenismin käsitteestä historiantutkija ja Ateenan Akatemian jäsen George Kalpadakista. 21.9.

Pakkanen, Petra

Yhteenvetokeskustelun moderointi *Antiikkia suomeksi – kaikille! Antiikin tekstien käänösseminaari* 21.5.

Pakkanen, Petra

Moderointi *Russian Philhellenism: Inventing Greece, Reinventing Europe*-paneelikeskusteluosuudessa 9.12.

Lampinen, Antti

'The Greco-Roman Image of Alexandria as a Chronically Rebellious City', *AMME* (Ancient and Medieval Middle-East)-seminaarissa 25.3., ANEE Centre of Excellence, Helsingin yliopisto

Lampinen, Antti

'Barbarians on the Move: The Literary *Topoi* of *Gentes Vagae*', kansainvälinen konferenssi *People in Motion in the Ancient Greek World*, 17.5., Complutense University of Madrid

Lampinen, Antti

'The Ancient Reception of Herodotus' Zalmoxis and the Thracian Religion', *Herodotus Helpline* (kansainvälinen zoom-seminaarien sarja), 9.6.

Lampinen, Antti

'Do you still fear the Scythian?' Race and Ethnicity in Aristophanes', esitelmä *Aristophanes Now!* -luentosarjassa 23.6.

Lampinen, Antti

Kreikan kielen kääntämiseen keskittyneen alapaneelin moderointi *Antiikkia suomeksi – kaikille!* -käänösseminaarissa 21.5.

Vertaisarvioinnit:

Pakkanen, Petra: *Scandinavian Journal of Byzantine and Modern Greek Studies*

Lampinen, Antti: Suomen patristinen seura – *Societas Patristica Fennica*

Instituutin ja toiminnan esittelyt:

Pakkanen, Petra: 'Activities of the Finnish Institute at Athens 2020', vuosijuhla 2021. (174 henkilöä)

Pakkanen, Petra: Instituutin toiminnan esittely Jaakko Frösénin johtamalle Helsingin yliopiston Alumni-yhdistykselle, instituutti 2.10. (42 henkilöä)

Pakkanen, Petra: Haastattelu omasta tutkimuksesta ja instituutin toiminnasta, Suomen ulkoministeriön ja Suomen ulkomaanedustustojen *Finland Abroad* -verkkosivustolla, julkaistu 17.3.

Lampinen, Antti: Instituutin toiminnan esittely SKTI:n ja tiedeinstituuttien järjestämässä Yliopistoinfossa, 26.12. (106 henkilöä)

Erikoisiantuntijan kommenttipuheenvuorot:

Petra Pakkanen: Kommenttipuheenvuoro Aristofanes katsomosta. Komediakollokvio 'Antiikin komediaa suomeksi ja näyttämölle', 14.10.

Pakkanen, Petra: Avajaispuhe varhaisista matkailijoista *Through the eyes of the Travellers from the North* näyttelyn avajaisissa, Amfissa 21.12 (kreikaksi).

Lampinen, Antti: tutkijavieras ('Tutkija tavattavissa'-ohjelman kautta) Turun kansainvälisen lukion historianopiskelijoiden ryhmälle, aiheena antiikin historian tutkijan ammatti ja ura, 1.12.

Käännökset:

Martzoukou, Maria

Käännös- ja toimitustyö 2021 ilmestyneeseen teokseen "...Ψέμα κι απάτη...". Φινλανδοί στον ελληνοτουρκικό πόλεμο του 1897, εκδόσεις Ασίνη, Athens. ("...*Valetta ja petosta...*". *Suomalaisten kokemuksia Kreikan ja Turkin välisestä sodasta 1897*, Asini, Ateena).

Martzoukou, Maria

Käännös- ja toimitustyö yhteistopojomaisen *Through the eyes of the Travellers from the North* näyttelykatalogin kreikkannokseen "Γενναίοι και έξυπνοι άνθρωποι. Περιηγητές από τις Βόρειες Χώρες αφηγούνται", Ateena 2021.

Maria Martzoukou jatkoi vuoden 2021 aikana Mika Waltarin teoksen *Nuori Johannes* kääntämistä.

Opetus, koulutus ja kurssit

Vuoden 2021 aikana järjestettiin kaksi kurssia, toinen opintojen alkuvaiheessa oleville ja toinen niiden loppuvaiheessa oleville tai jatko-opintoihin edenneille opiskelijoille. Tutkijaopettaja Antti Lampinen ja johtaja Petra Pakkanen pitivät kahdella opiskelukurssilla yhteensä 11 luentoa (kts. kurssien luento-ohjelmat alla), jonka lisäksi opiskeilijoille tarjottiin asiantuntijaesityksiä ja monipuolinen kohdetutustumisohjelma.

Antiikin Kreikan johdantokurssi

Instituutin perinteinen antiikin Kreikan johdantokurssi järjestettiin 3.9.-9.10.2021 'megakurssina', joka yhdisti vuosien 2020 ja 2021 kurseille valitut ryhmät. Johtuen vuoden erikoislaatusista epävarmuustekijöistä, kahdeksan kurssille valitun opiskelijan lisäksi varasijoille varattiin tänä vuonna tavallista enemmän jäseniä (4 henkilöä). Peruutuksista ja lykkäyksistä johtuen kurssiryhmän koko pysyi silti aiemmilta vuosilta tuttu kahdeksana. Perustelluista syistä kurssiosallistumistaan lykänneille tarjottiin mahdollisuus osallistua vuoden 2022 kurssille. Koska Kreikan valtion säädökset maksimimäärästä henkilöautoissa ja minibusseissa estivät instituutin oman uuden minibussin vihkimisen johdantokurssikäyttöön, toteutettiin kurssin kuljettaminen poikkeuksellisesti vuokraamalla pidempiä retkiä varten suurempi minibussi (jolloin vaaditut 40% istuimista voitiin jättää tyhjiksi) ja kuljettaja. Johdantokurssin ohjelma oli tyypillinen yhdistelmä Ateenan, Attikan ja lähialueiden kohteisiin ja museoihin tutustumista, joiden lisäksi tehtiin kaksi pidempää ekskursionia; ensimmäinen Luoteis- ja Pohjois-Kreikkaan (11.-17.9.) ja toinen Peloponnesokselle (30.9.-7.10.).

Johdantokurssin luento-ohjelma oli seuraava:

- Petra Pakkanen: Johdatus antiikin Kreikkaan (24.8.)
- Antti Lampinen: Johdatus antiikin Kreikan tutkimiseen (26.8.)
- Antti Lampinen: Instituutista ja sen toiminnasta (3.9.)
- Antti Lampinen: Antiikin kreikkalaiset identiteetit (4.9.)
- Antti Lampinen: Hellenistinen Kreikka ja roomalaisvallan alku (5.9.)
- Jenny Wallensten: Sources to Greek Epigraphy (6.9.)
- Antti Lampinen: Toinen sofistikka. Kreikkalainen menneisyys keisariajalla (7.9.)
- Antti Lampinen: Kreikka myöhäisantiikista osmaniajalle (8.9.)
- Petra Pakkanen: Antiikin nahankäytön ja -valmistuksen tutkimisesta (19.9.)
- Tuuli Kasso: Archaeological Science – A Short Introduction (19.9.)
- Jari Gustafsson: Katsaus Kreikan politiikkaan ja talouteen (20.9.)
- Jenny Wallensten: Divine Encounters (22.9.)
- Petra Pakkanen: Antiikin uskonnontutkimuksen problematiikkaa (22.9.)
- Frederick Whitling: Post-Ottoman Athens (27.9.)
- Klaus-Valtin von Eickstedt: On the history of Piraeus (27.9.)

Kypros kulttuurien kohtauspaikkana

Uusi kurssi oli ensimmäinen Suomen kolmen ulkomailla toimivan tiedeinstituutin – Ateenan, Lähi-Idän ja Rooman instituuttien – yhdessä järjestämä yliopisto-opiskelijoille suunnattu syventävä kurssi. Kurssin tarkoitus oli antaa yleiskuva Kyproksen kulttuuriperinnöstä antiikista nykypäivään ja valaista sitä, miten Kyproksen kulttuuri on muotoutunut vuosituhansien aikana eri kulttuurien vaikutuksessa. Kurssi oli tarkoitettu humanististen tieteiden, yhteiskuntatieteiden ja teologian opiskelijoille, maisteritasolla tai väitöskirjan tekijöiden syventäviin opintoihin. Kurssille valittiin 12 opiskelijaa ja kustannukset jaettiin kolmen instituutin kesken. Siihen kuului seitsemän verkkoluentoa sisältävä etäopetusjakso (4.10.-15.11.), jonka jälkeen Kyproksella toteutettiin viikon mittainen opintomatka. Kurssin kenttävaiheen ohjaajina opettajina Kyproksella toimivat instituuttien johtajat Arja Karivieri (IRF), Petra Pakkanen (SAI) ja Irina Piippo (FIME). Etäopetusjakson luento-ohjelma oli seuraava:

Raija Mattila:	Kypros muinaisen Lähi-idän tekstilähteissä
Sanna Aro-Valjus:	Afroditen saari – Arkeologista tutkimushistoriaa ja nykypäivän tutkimuseettisiä ongelmia
Petra Pakkanen:	Kyproksen varhaiset kultit ja niiden materiaallinen jäämistö uskonnotutkimuksen näkökulmasta
Elina Pyy:	Kyproksen poliittinen historia hellenistisen kauden lopulta Trajanuksen ajalle
Arja Karivieri:	Kyproksen kaupungit ja arkkitehtuuri roomalais-ajalla
Antti Lampinen:	Saari kahden maailman välissä – Kypros myöhäisantiikissa
Simö Örmä:	Kypros bysanttilaiselta ajalta venetsialaisiin

Kyproksella seminaaripäivänä pidettiin kaksi asiantuntijaluentoa:

George Kalpadakis: Aphrodite's Isle: From *Enosis* to Partition

Frederick Whitling: Classical Archaeology, Colonial Administration and the Swedish Cyprus Expedition (1927-1931)

Pohjoismainen kirjasto

Pohjoismainen kirjasto (Kavalloti 7) on Norjan, Ruotsin, Suomen ja Tanskan instituuttien yhteinen kirjasto. Kukin omistaa kirjaston rakennuksesta neljänneksen. Kirjaston toimintaa johtaa puheenjohtaja instituuttien johtajien ja kirjastonhoitajien kanssa. Puheenjohtajana toimi Mogens Pelt (Tanska) ja jäseninä Petra Pakkanen (Suomi), Delia Tzortzaki (Norja) ja Jenny Wallensten (Ruotsi). Vuoden aikana pidettiin kaksi johtoryhmän kokousta (12.2. ja 22.9.). Kirjastonhoitaja Jens Mangerud ja apulaiskirjastonhoitaja Patrick Talatas osallistuivat kokouksiin. Kirjastonhoitajana toimi Jens Mangerud, Patrick Talatas apulaiskirjastonhoitajana, ja siivoojana jatkoivat Kornilia Livanou. Kirjojen hankintaryhmään, joka kokoontui niin ikään kaksi kertaa vuoden aikana, kuuluivat Antti Lampinen (Suomi), Jens Mangerud (Kirjasto), Kaspar Thormod (Tanska), Patrik Klingborg (Ruotsi), Patrick Talatas (Kirjasto) ja Zarko Tankosic (Norja).

Käyttäjiä oli 1436, joista 83 työskenteli pidemmän ajan yhtäjaksoisesti kirjastosta varatuissa tutkijatiiloissa. He olivat yli 22 maasta; pohjoismaalaisia oli lukumääräisesti eniten. Kirjaston kokoelmassa on yli 33 884 monografiaa ja n. 600 julkaisusarjaa. Uusien aineistohankintojen kokonaismäärä oli 626, joka vastaa hyllymetreinä n. 1,5 metriä uutta fyysistä aineistoa. Kirjastolla on myös lukuisia käyttösopimuksia sähköisiin julkaisutietokantoihin. Pohjoismaisen kirjaston toiminta ja talous kerrotaan seikkaperäisesti kirjaston omassa toimintakertomuksessa, josta myös löytyy kirjaston toimintaa valottava graafi sen edustamista tutkimusaloista teosten luokittelun perusteella.

Näkyvyys mediassa

Instituutin tilaisuuksien, ilmoitusten ja yleisöä koskevien tiedotusten kanavina ovat olleet instituutin omat kotisivut, Facebook ja Instagram. Kotisivut uudistettiin ulkoalultaan vuoden 2021 alussa, jolloin myös sivuston käyttäjäystävällisyyden lisäämiseen kiinnitettiin huomiota. Sekä Facebook- että Instagramseuranta on kasvanut huomattavasti vuoden 2021 aikana. Sivustojen kuvatarjonnan esteettiseen laatuun on pyritty vuoden aikana panostamaan ja niitä päivitetään säännöllisesti. Instituutin johtaja suunnitteli järjestettyjen tilaisuuksien visuaalisen ilmeen ja grafiikan.

Mediassa on julkaistu myös instituutin henkilöstön antamia kirjallisina julkaistuja haastatteluja ja kommenttipuheenvuoroja seuraavasti:

Suomen ulkoministeriön ja Suomen ulkomaanedustustojen *Finland Abroad* -verkkosivuston haastattelu 'Petra Pakkanen returns to Athens like Odysseus to his home' julkaistu 17.3.

Vesa Vahtikari: 'Suomen Ateenan-instituutin uusi johtaja esittelyssä', haastattelu *Helikon* 1/2021.

Johannes Klinge: 'Vapaaehtoiset filhelleeniit Kreikan vapaustaistelussa', *Ruotuväki-lehti*.

Antti Lampinen, 'Barbaarikuninkaan kasvat? Mietteitä Sauromates II:n mahdollisen muotokuvan ääreltä', *Helikon* 1/2021, 22-29.

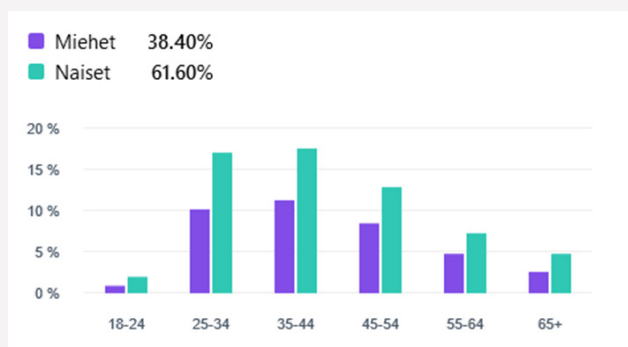
Instituutin [www-sivuilla](#) oli vuonna 2021 yhteensä noin 27 411 vierailua noin 15 453 yksittäiseltä käyttäjältä; hakutuloksien 'osumia' oli 509 302. Maakohtaisesti kotisivut näkyivät eniten käyttäjien internet-hauissa Suomessa, Kreikassa, Yhdysvalloissa, Alankomaissa, Venäjällä ja Iso-Britanniassa. Käyttäjäluvut selviävät taulukosta 1. Eniten liikennettä instituutin verkkosivuille ohjasivat Google, Facebook, kuvittajat.fi sekä Wikipedia. Keväällä 2021 tehty instituutin Wikipedia-sivun täydentäminen ja päivittäminen on näin ollen osoittautunut hyödylliseksi.

Instituutin [Akropoliin juurella -blogissa](#) ilmestyi viisi blogi-tekstiä: Petri Lahtinen: Harjoittelua kulkutaudin aikaan; Maria Martzoukou & Petri Lahtinen: Pääsiäinen Korfulla 1896; Petri Lahtinen: Miten antiikki kääntyy suomeksi?; Riikka Pulkkinen: Etuoikeutetut maat; Miika Remahl: 'Inspirations from the Two Countries – Interviewing the TelepART- Artists Walter Götsch and Eirini Tiniakou'.

Instituutin [Facebook-sivujen](#) seuraajien määrä on 3840, ja vuoden aikana 'tavoitettujen' henkilöiden määräksi ilmoitetaan 46 189. Facebook-julkaisujemme tavoittamien käyttäjien ikäjakauma esitetään alla (taulukko 2). Kannattaa huomata, että heikoiten tavoitettu ikäryhmä on 18–24-vuotiaat, mikä voi heijastella Facebookin muuttunutta käyttäjädemografiaa. Tähän on kuitenkin hyvä kiinnittää huomiota, sillä kurssilaisten, potentiaalisten harjoittelijoiden ja muiden opiskelijaiässä olevien tavoittamista täytyy kenties tulevaisuudessa

Locales	Hits
Netherlands	40,222
Finland	186,748
Greece	108,903
United States	63,564
Russian Federation	16,155
Sweden	7,993
Great Britain	10,902
India	5,423
Germany	7,748
Austria	6,352
China	6,348
Canada	8,882
Belgium	2,462
Italy	6,951
Thailand	650
France	3,489

Taulukko 1: Instituutin www-sivuston näkyminen hakutuloksissa käyttäjien alkuperämaan mukaan jaoteltuna

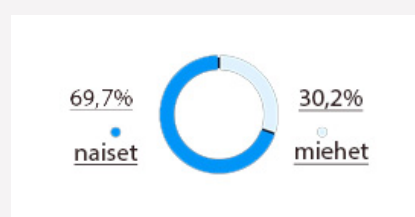
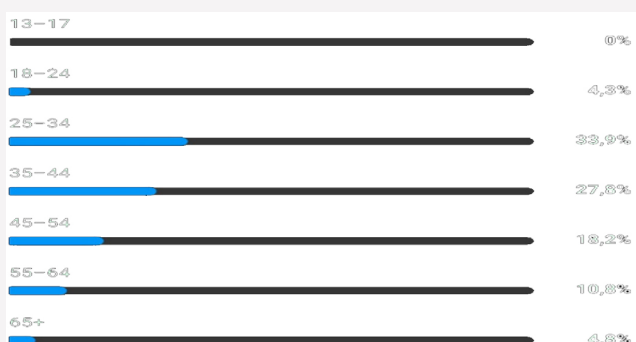
Taulukko 2: Facebook-seuraajien ikä- ja sukupuolijakauma

Ateena, Kreikka	832
Helsinki	473
Turku	77
Thessaloniki, Kreikka	74
Espoo	54
Oulu	53
Tampere	45
Pireus, Kreikka	35
Lontoo, Yhdistynyt kuningaskunta	32
Salamis, Kreikka	28

Taulukko 3: Facebook-seuraajien sijainti

edistää muilla keinoin, mikäli Facebook ei enää palvele tätä tarkoitusta. Facebookin kautta tavoitettujen kohderyhmien maa- ja paikkakunta-kohtainen jalautuminen selviää taulukosta 3. Suomessa tavoitettujen demografiassa on havaittavissa edelleen tavattoman selkeä Helsinki-keskeisyys, jonka lieventämisestä olisi kenties hyvä tehdä suunnitelma.

[Instagram](#)-alustan seuraajien määrä on kasvanut tasaisesti visuaalisen näkyvyyden kautta vuoden 2021 kuluessa: seuraajia on nyt 577. Heidän ikä- ja sukupuolijakaumansa selviää taulukoista 4 ja 5. Instagramia ovat päivittäneet harjoittelijat tutkijaopettajan valvonnassa vähintään kerran viikossa, minkä lisäksi instituutin johtaja on päivittänyt alustaa tarvittaessa.

Taulukko 4 ja 5: Instagram-seuraajien ikä- ja sukupuolijakauma

Suhdeverkostot

Instituutin johtaja ja tutkijaopettaja pitivät tiiviisti yhteyksiä kreikkalaisiin yliopistoihin, arkeologisiin viranomaisiin ja kustantamoihin sekä muiden ulkomaisten instituuttien edustajiin ja opiskelijoihin. Petra Pakkanen johti Meletaia-projektin kokoonpano- ja neuvotteluryhmää, joka esitteli projektiehdotusta Lamian arkeologisessa eforiassa 17.5. ja työsti yhdessä hakemusta ministeriölle eforian kanssa Lamiassa 11.11. Ryhmään kuului hänen lisäksi BA Memi Gourdouba (SAI), FT Arto Penttinen, Fil.Dr. Robin Rönnlund ja Dr. Stavros Lambrinoudakis. Yhteistyötä Suomen muiden tiedeinstituutten kanssa tehtiin tiiviisti, mistä tuloksena järjestettiin mm. yllämainittu yhteinen jatko-opiskelijakurssi.

Suomen Ateenan-instituutin ystävät ry on tärkeä yhteydenpitokanava Suomessa, ja Instituutin henkilökunta kirjoittaa myös säännöllisesti yhdistyksen lehteen *Helikoniin*. Yhteyttä pidettiin kotimaisten yliopistojen toimialaan liittyviin laitoksiin ja oppiaineisiin sekä Kreikan suurlähetystöön Suomessa ja Suomen suurlähetystöön Kreikassa. Petra Pakkanen on osallistunut ajoittain suurlähetystön kahdesti kuukaudessa järjestettävään toimintapalaveriin.

Taidekentän toimijoihin ja yksittäisiin taiteilijoihin on luotu ja ylläpidetty suoria yhteyksiä mm. Koroneos-talon taide- ja kirjailijaresidenssien kautta. Instituutti osallistui vuonna 2021 Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituuttien TelePART-ohjelmaan (<https://www.applytelepart.com/>), jonka tarkoituksena on tarjota joustavia ja nopeasti haettavia matka-apurahoja Suomen ja Kreikan välillä liikkuvuutta suunnitteleville esittäville taiteilijoille, sekä TelePART Tiede-ohjelman parissa tutkijavierailijoille Suomesta Kreikkaan (kts. yllä).

Tiedeinstituutit ja instituuttiverkosto

Suomessa osallistuttiin instituuttiverkoston toimintaan sekä Suomen Kulttuuri- ja tiedeinstituutit ry:n (SKTI) että Tiedeinstituuttifoorumin (TIF) puitteissa. Vuoden 2021 aikana verkostojen toiminta online-ympäristössä oli vilkasta ja fyysiset tapaamiset korvattiin kuukausittaisilla verkkokokouksilla ja -tilaisuuksilla, mukaanlukien verkoston kevät- ja syyskokoukset. Manna Satama jatkoi Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituutit ry:n hallituksen jäsenenä toimikautensa loppuun saakka. Tiedeinstituuttifoorumi (TIF) on muodostanut tärkeän yhteistyökanavan tiedeinstituuttien ja muiden tiedettä tekevien instituutioiden sekä suuren yleisön välillä. Petra Pakkanen oli vuoden 2021 aikana ydinryhmässä (ns. 'työnyrkki') suunnittelemassa kahta laajalle yleisölle suunnattua, suosituksi osoittautunutta tapahtumasarjaa, *Beyond Populism* -verkkoluentsarjaa ja *Suurta Humanistipäivää*. *Beyond Populism*-verkkoluentsarja saattoi tutkijoita ja vaikuttajia pohtimaan, kuinka tutkimuksen ydinajatus säilyy yleistajuistettaessa, tutkimustuloksia tulkitaan ja yksinkertaistetaan myös poliittisista tarkoituseristä käsin tavoin, jotka voivat pahimmillaan vahingoittaa tutkitun tiedon uskottavuutta. Se pureutui myös tutkijan ja tutkimusinstituuttien rooliin tutkimustiedon tuottajina populismin aikakaudella. Sarjan päätöspaneelein moderoina toimi Sixten Korkman joulukuussa, ja Petra Pakkanen piti Ateenan-instituutin luento-osuuden syyskuussa. *Suuren Humanistipäivän* otsikko 4.10. oli 'Huippua halvalla – Humanistinen tutkimus Suomen voimavarana'. Suomen Rooman-instituutti, Suomen Lähi-idän instituutti, Suomen Ateenan-instituutti ja Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituutit ry järjestivät tuolloin verkkoon striimatun seminaarin Helsingin yliopiston Tiedekulmassa, jossa yhteiskunnan eri aloilta tulevat panelistit ruotivat suomalaisen humanistisen tutkinnon hinta-laatu-suhdetta, humanististen tieteiden erityisluonnetta ja humanismin merkitystä nyt ja tulevaisuudessa.

Tukidelegaatio

Tukidelegaation perinteiset kevät- ja syysmatkat yhdistettiin vuonna 2021 yhteiseksi viikon mittaiseksi matkaksi, jonka alkuosaan ns. kevätryhmän jäsenet osallistuivat yhdessä ns. syysryhmän kanssa. Matkan ohjelmaan kuului Mykonos, Delos, Ateenan kohteita, Amfiaraion, Marathon ja Brauron. Petra Pakkanen jakoi opastuksen Mykonoksella, Deloksella ja Marathonissa FT Arto Penttisen kanssa, jonka lisäksi FT Frederick Whitling opasti Ateenan kansallismuseon erikoisnäyttelyn ja Robin Rönnlund piti delegaatiolle esitelmän Meletaian suunnitellusta kaivausprojektista. Tukidelegaation lahjoitti avustuksia vuoden 2021 aikana avokätisesti arkeologista tutkimusta ja instituutin teknologiaa varten. Tukidelegaation panos instituutin toiminnan ylläpitämiselle on siis osoittautunut erittäin tärkeäksi.

Vierailut Instituutissa

Koronapandemian johdosta edelleen suuren osan vuotta voimassa olleet rajoitukset vaikuttivat luonnollisesti instituutissa vierailuihin. Vieraskirjan mukaan instituutissa vieraili vuoden 2021 aikana fyysisesti 233 henkeä, mutta verkossa toteutettujen live-tapahtumien ja näiden tallenteiden saavutettavuuden ansiosta tavoitetun yleisön määrä on moninkertainen tähän verrattuna. Verkossa järjestettyjen tai tavoitettavissa olleiden 12 yleisöluennon yhteenlaskettu katsojamäärä on 1 192 katsojaa.

3. Talous

Säätiön ja instituutin taloudellinen tilanne vuoden 2021 aikana oli hyvä. Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämät valtionavustukset toimintaan, Pohjoismaisen kirjaston Suomen valtion osuuteen ja ulkoministeriön perimiin vuokriin (toimitila ja asuntola) olivat merkittävin tulonlähde. OKM:n myöntämä yleisavustus vuodelle 2021 oli 430 000 € (päätös OKM/52/524/ 2021, 20.1. 2021). Lisäksi käytössä oli 12 000 € vuodelta 2020 siirrettyjä rahoja, jotka käytettiin edellisvuodelta siirretyn opiskelijakurssin järjestämiseen. Tiedekustantajien liiton julkaisujen digitointiin ja avoimen julkaisemisen edistämiseen myöntämästä tuesta oli käytettävissä 2400 €, joka käytettiin instituutin tilaisuuksista tehtyjen tallenteiden digitaaliseen editointiin ja tekstityksiin. Tätä jatketaan vuonna 2022 etenkin Erasmus+-harjoittelijan työpanoksen avulla.

Tukidelegaation avustuksia kertyi vuoden 2021 aikana 80 000 €. Vuodelta 2020 siirretyillä avustuksilla (86 000 €) hankittiin uusi auto ja kustannettiin pandemia-vuodelta 2020 siirretyt, vuonna 2021 toteutetut kaivaukset. Summasta siirrettiin 5000 € Wilhelm Laguksen päiväkirjojen suomennusprojektiin vuodelle 2022. Tutkimuksen tuki -rahastoon, joka on merkitty säätiön tilinpäätökseen vain tiukoin ehdoin käytettävänä varoina, siirrettiin 52 520 €. Kehittämishankkeen 3000 € jäivät peruuntuneen projektin vuoksi käyttämättä ja ne siirretään vuoteen 2022. Vuonna 2021 kertyneillä avustuksilla hankittiin teknologiaa ja hoidettiin Melataia-projektin esivalmisteluja.

Vuonna 2021 instituutin toimintaa ovat avustaneet seuraavat henkilöt ja yritykset/säätiöt: Krister Ahlström, Arthur Aminoff, Martin Aminoff, Bang & Bonsomer Group Ab, Georg Borgström, Georg ja Anna Ehrnrooth, Fredrik Fazer, Nora ja Karl-Olof Granberg, Carola Grönhagen-Riska ja Henrik Riska, Robert ja Anna-Liisa Gylling, Livia Hertell, Magnus von Knorring ja Ann von Rettig, Riddarhuset ja von Frenckells fond.

Edelleen laskutettuja kuluja instituutille on muodostunut kiinteistöjen huolto- ja korjaustoimista. Viimeksi mainitut kuuluvat vuokrasopimusten mukaan ulkoministeriölle. Oman toiminnan muu tuotto koostuu Koroneos-talon vuokratuotoista ja julkaisumyynnistä.

Suurimmat menot muodostuivat henkilöstö- ja kiinteistökuluista sekä tutkimuksesta. Säätiön varat ovat olleet sijoitettuina pankkitileille, osakkeissa ja rahastoissa sijoitusstrategian mukaisesti. Tilikauden alijäämä oli 14 935,62 €. Säätiön tilinpäätöksen mukainen taseen loppusumma oli 391 745,16 € (vuonna 2020 se oli 499 556,02 €). Tarkempi taloudellinen tilanne ilmenee tilikauden 2021 tuloslaskelmasta ja taseesta erittelyineen. Säätiön hallituksen vuosikokouksessa hyväksymässä asiakirjassa kerrotaan tuloihin ja menoihin liittyvät muut huomioitavat seikat (ks. Lisäselvitys Suomen Ateenan-instituutin säätiön sr tilinpäätökseen 2021, säätiön myöntämät stipendit ja saatujen avustusten siirrot 2021).

4. Säätiön hallinto: hallitus ja toiminta

Säätiön hallituksen puheenjohtajana toimi Renja Suominen-Kokkonen. Jorma Kaimio vetäytyi säätiön hallituksen varapuheenjohtajan tehtävästä. Hänen tilalleen valittiin varapuheenjohtajaksi Antti Arjava ja työvaliokunnan jäseneksi Jari Niemelä. Säätiön hallituksen ovat vuonna 2021 muodostaneet seuraavat henkilöt aakkosjärjestyksessä: dos. Antti Arjava, prof. Ismo Dunderberg, FT Pirjo Hamari, FT Paula Havaste, dos. Jorma Kaimio, prof. Sixten Korkman, OTT Matti Kunnas, toimittaja Jari Niemelä, FM, eMBA Arja Suominen, dos. Renja Suominen-Kokkonen, kansleri Thomas Wilhelmsson ja apulaisprof. Marja Vierros. Hallitus kokoontui vuonna 2021 viisi kertaa. Näistä kokouksista kaksi pidettiin lähikokouksina, kaksi etäkokouksina ja yksi sähköpostikokouksena. Säätiön hallituksen jäsenille ei maksettu kokouspalkkioita vuonna 2021.

Säätiön työvaliokuntaan ovat kuuluneet säätiön ohjesääntöjen mukaisesti puheenjohtaja, varapuheenjohtaja sekä kaksi muuta hallituksen jäsentä, jotka vuonna 2021 olivat Paula Havaste ja Jari Niemelä. Työvaliokunta kokoontui vuoden aikana viisi kertaa. Kokouksista kaksi järjestettiin lähikokouksina ja kolme etäkokouksena. Hallituksen ja työvaliokunnan sihteerinä on toiminut ensin asiamies Manna Satama sitten Tiina Purola. Instituutin johtaja Petra Pakkanen on osallistunut kaikkiin hallituksen kokouksiin. Säätiön tilintarkastajaksi valittiin vuosikokouksessa KHT Riku Kärnä (varalla KHT Markku Koskela).

5. Lähipiiriselvitys

Hallituksen jäseniltä, säätiön asiamieheltä, instituutin johtajalta ja säätiön tilintarkastajalta on kysytty mahdolliset lähipiirirytykset. Säätiön hallituksen tiedossa ei ole lähipiiriin liittyviä muita selvitystä edellyttäviä tapah-tumia kuin mitä tässä kerrotaan.

Säätiön hallituksen jäsenille suoritettujen korvausten perusteet:

Hallituksen jäsenille maksettiin kokousmatka Ateenaan syyskuussa 2021 ja tarjottiin illallinen ravintolassa joulukuussa 2021.

Sarjan Papers and Monographs of the Finnish Institute at Athens vaihtosuhteet (61 kpl)

- University of Thessaloniki / Department of Archaeology and History of Art
 Archaeological Institute of the Dodecanese, Rodos
 The Cyprus Museum Library / Department of Antiquities, Nikosia
 Etairea Kypriakon Spoudon, Nikosia
 Ministry of Communications and Works / Department of Antiquities, Nikosia
 University of Crete, Rethimno
 Parnassos Library Society, Ateena
 The Irish Institute, Ateena
 British Archaeological School at Athens
 American School of Classical Studies at Athens
 Australian Institute at Athens
 Belgian Archaeological Institute
 L'École française d'Athènes
 Deutsches Archäologisches Institut, Ateena
 Österreichisches archäologisches Institut, Ateena
 Canadian Archaeological Institute, Ateena
 Benaki Museum, Ateena
 Scuola Archeologica Italiana, Ateena
 Netherlands Archaeological Institute, Ateena
 Svenska institutet i Athen
 Norske institut i Athen
 Danske institut i Athen
 National Hellenic Research Foundation / Centre for Greek and Roman Antiquity (KERA), Ateena
 Archaeological Society, Ateena
 Academy of Athens / "Ioannis Sykoutris" Library, Ateena
 National Archaeological Museum of Athens
 National Library, Ateena
 Istituto svedese, Rooma
 Scuola normale superiore / Biblioteca, Pisa
 Ecole française de Rome
 Istituto Universitario Orientale / Dip. di studi del mondo Classico, Napoli
 Deutsches Archäologisches Institut, Rooma
 The British School at Rome
 Università di Bologna / Dipartimento di Archeologia (Biblioteca)
 Institutum Romanum Finlandiae (Villa Lante)
 Instituto di Norvegia, Rooma
 Centre Jean Bérard / Bibliothèque Georges Vallet, Napoli
 The Library of Congress / Washington D.C.
 Yale University Library
 Bibliothèque d'Antiquité d'Aix / Maison Méditerranéenne des Sciences de l'Homme
 The Joint Libraries of the Hellenic and Roman Societies, Lontoo
- The Ashmolean Library, Oxford
 Univ.-Bibliothek der Humboldt Universität, Berliini
 Landesamt für Bodendenkmalpflege, Mainz
 Universität Hamburg / Archäologisches Institut
 Archäologische Seminar, Marburg
 Deutsches Archäologisches Institut, Berliini
 Westfälische Wilhelms-Universität / Institut für Klassische Archäologie und Frühchristliche Archäologie / Archäologisches Museum, Münster
 Åbo Akademie Bibliotek
 Donnerska Institutet, Åbo
 Bibliografiska institutionen: Nummercentralen Kungliga Biblioteket, Tukholma
 Århus Statsbibliotek
 Det kongelige Nordiske Oldskriftselskab, Kööpenhamina
 Ny Carlsberg Glyptotek, Kööpenhamina
 Museo de Zaragoza
 Museo arqueológico de Barcelona
 Museu d'Arqueologia de Catalunya, Barcelona
 American Center of Oriental Research (ACOR), Amman
 Library of the Hungarian Academy of Sciences, Budapest
 Department of Classical Antiquities / Museum of Fine Arts, Budapest
 Académie des Sciences de Bulgarie, Sofia
 The Joint Libraries of the Hellenic and Roman Societies, Lontoo
 The Ashmolean Library, Oxford
 Univ.-Bibliothek der Humboldt Universität, Berliini
 Landesamt für Bodendenkmalpflege, Mainz
 Universität Hamburg / Archäologisches Institut
 Archäologische Seminar, Marburg
 Deutsches Archäologisches Institut, Berliini
 Westfälische Wilhelms-Universität / Institut für Klassische Archäologie und Frühchristliche Archäologie / Archäologisches Museum, Münster
 Åbo Akademie Bibliotek
 Donnerska Institutet, Åbo
 Bibliografiska institutionen: Nummercentralen Kungliga Biblioteket, Tukholma
 Århus Statsbibliotek
 Det kongelige Nordiske Oldskriftselskab, Kööpenhamina
 Ny Carlsberg Glyptotek, Kööpenhamina
 Museo de Zaragoza
 Museo arqueológico de Barcelona
 Museu d'Arqueologia de Catalunya, Barcelona
 American Center of Oriental Research (ACOR), Amman
 Library of the Hungarian Academy of Sciences, Budapest
 Department of Classical Antiquities / Museum of Fine Arts, Budapest
 Académie des Sciences de Bulgarie, Sofia